

Andrzej Źaki

Mników, pow. Kraków

Informator Archeologiczny : badania 5, 198-199

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MELNO, pow. Grudziądz
Stanowisko 1

Muzeum w Grudziądzu
PTA Oddział w Grudziądzu

Badania prowadził mgr Ryszard Boguwołski
oraz mgr Andrzej Kola z Katedry Archeo-
logii U.M.K. w Toruniu. Pierwszy sezon
badań. Finansował WKZ w Rydgoszy.
Osada otwarta /VII w./ Grodzisko wczes-
nośredniowieczne /VIII-IX w./ 1 /X-XI w./

Przeprowadzone na stanowisku wstępne prace wykopaliskowe.
Grodzisko kształtu owalnego o wklęsłym majdanie usytuowane jest na
półwyspie jeziora Melnickiego, u jego południowo-wschodniej części.
Wał obronny rysuje się czytelnie na całym otworsie osiągając w nie-
których miejscach wysokość około 4 m nad lustro jeziora. Od strony
łądu dostępu do grodu broniła fosa. Założone dwa wykopy na majdanie
grodziska wyk. I /2,5 x 5 m/ wytyczono w środkowej części majdanu,
wyk. II /2,5 x 5 m/ usytuowane na wewnętrznym rozsypaniu wału. Wyk.
III /3 x 12 m/ przecinający wał założone w południowej jego części.

Rezultaty badań są następujące: stwierdzono, iż gród został
pobudowany na relikwach starszej osady otwartej, nawarstwienia któ-
rej zachowały się jedynie pod wałem. Osadę tę datować można na pod-
stawie ceramiki na schyłek VII w. Uchwyczone w tym wykopie bardzo czy-
telnie dwie fazy budowy wału. Wał starszy /I faza/ wiążeć można z osad-
nictwem VIII-IX wieku. Jądro wału obecnie tworzy nasyp zmienionych,
diageneztycznie odwapnionych fragmentów wapienia prawdopodobnie kredy
jeziornej o szerokości podstawy około 8 m/odkryta jego wysokość wy-
nosi 90 - 100 cm/, sbudowany został na podstawie drewnianej. Wał młod-
szy /II faza/ został znacznie podwyższony, ale jednocześnie węższy.
Udało się odkryć jego gliniane jądro i spaloną konstrukcję drewnianą.
Drugą fazę budowy wału łączyć można z osadnictwem z X-XI wieku. W wy-
kopie II na głębokości 120 m odsłonięto dobrze zachowany piec garn-
carski oraz dużą ilość ceramiki, sztyble rogowe, przędlik i igły wy-
konane z kości. Miąższość warstwy kulturowej w przeciwieństwie do wy-
kopu I sięgała do 2 m, co wskazuje, że zabudowa skupiała się zapewne
wokół wału. Wyjątkowo dobry stan zachowania obiektu predestynuje go
do urzędzenia w przyszłości rezerwatu archeologicznego

MELIKÓW, pow. Kraków

Komisja Archeologiczna Oddziału
PAN w Krakowie

Badania prowadził doc. dr Andrzej Żaki. Fi-
nansowała Komisja Archeologiczna Oddziału PAN

w Krakowie.³ Drugi sezon badań.³ Gredzisko z okresu rozwoju kultury łużyckiej /?/ i wczesnego średniowiecza.³

Kontynuacja badań w środkowej i północno-zachodniej części gredziska przyniosła pełniejsze rozpoznanie jego dawnej formy /zawieszane pomiary tachymetryczne; ukończenie ich nastąpi w r.³ 1972/ oraz niewielką ilość znalezisk w postaci mało typowych fragmentów ceramiki zbliżonej do wczesnośredniowiecznej.³

MOGILNO

Katedra Archeologii UMK w Toruniu

Badania prowadzili dr Jadwiga Chudziakowa /autorka sprawozdania/ mgr Wiesława Kola-Matuszewska, mgr Gerard Wilko.³ Finansował WKZ w Bydgoszczy.³ Drugi sezon badań.³ Zespół klasztorny pobenedyktynski /X-XI w.³/ gród wczesnośredniowieczny /XI-XVII/ obiekt klasztorny.³

Nawiązując do badań sondazowych z ub.³ roku badania systematyczne skoncentrowane na zewnętrzze kościoła św. Jana, od północnej i wschodniej strony prezbiterium.³ Odkryto nieznane dotąd se śródeł historycznych, liczne fundamenty obiektu sakralnego, które są poszczególnymi etapami przebudowy jakie ulegał kościół w ciągu wieków.³ Do najstarszych fragmentów architektonicznych należą odsłonięte kamiennie fundamenty absydy i transeptu, które można datować na XII wiek oraz romańskie fundamenty, na których posadowiona jest północna nawa obecnego kościoła.³ Wszystkie odkryte fundamenty romańskie, nie posiadają zaprawy, wiązane są gliną.³ Dalsze fundamenty odsłonięte podczas badań, należą do przybudówek jakie otoczyły prezbiterium od strony wschodniej i północnej pod koniec XIII, lub na początku XIV wieku.³ Odkryte również fragmenty rónnych, znacznie późniejszych fundamentów architektury, pochodzących już przypuszczalnie z XVI i XVIII w.³

Natrafiono także na fragmenty spalonego wału obronnego, który można datować na X-XI w.³ Warstwy wału uległy w przeważającej części silnemu zniszczeniu na skutek budowy fundamentów kamiennych w XIII i XIV wieku.³

Dalsze badania przeprowadzono we wschodniej i zachodniej krypcie kościoła.³ W północnej części krypty wschodniej /pod posadzką/ odkryte grobowce wykonane z najstarszych cegieł gotyckich.³ Zawierał on fragmentarycznie zachowany szkielet nęski, wyposażony w naczynie gliniane tzw. aqua manilla w kształcie stylizowanego konia, czernicne,